

Peilbesluit Kuipersveer

*Besluit Dijkgraaf en Heemraden vaststelling ontwerp
peilbesluit (voor inspraakfase),
d.d. 18 november 2014, nr. B1403353*

*Besluit Dijkgraaf en Heemraden doorgeleiden
peilbesluit naar Verenigde Vergadering (na
inspraakfase),
d.d. 14 april 2015, nr. B1500121*

*Besluit Verenigde Vergadering vaststelling peilbesluit,
d.d. 21 mei 2015, nr. B1500140*

waterschap
**Hollandse
Delta**

10 juni 2015

Peilbesluit Kuipersveer

COLOFON

UITGAVE

Waterschap Hollandse Delta
Postbus 4103
2988 DC Ridderkerk

OPDRACHTGEVER

waterschap Hollandse Delta
afdeling Plannen en Regie
team Ruimte & Infra
Dhr. ing. I.J. Dekker

UITGEVOERD DOOR

eindredactie: M. Brouwer
Projectnummer: 1030000
Vorige versie: -
Huidige Versie: Peilbesluit versie 1.0
Datum: 10 juni 2015

Inhoud

1. Inleiding	4
1.1 Algemeen	4
1.2 Leeswijzer	5
2. Gebiedsbeschrijving	6
2.1 Begrenzing	6
2.2 Grondgebruik	6
2.4 Relevante gebiedskenmerken	7
2.5 Ruimtelijke ontwikkelingen	7
2.6 KRW en NBW opgaven.	7
3. Watersysteem	8
3.1 Peilen en peilbeheer	8
3.2 Peilgebieden vigerend en praktijk	9
3.4 Peilafwijkingen	9
3.5 Bemaling Kuipersveer	9
3.6 Aandachtspunten en wensen	10
4. Afwegingen	11
4.1 Peilbesluit van 1995	11
4.2 Afwegingskader	11
5. Peilvoorstel	12
Literatuur	13
Bijlagen	14
Bijlage 1: Waterstaatkundige kaart vigerend	
Bijlage 2: Geraadpleegde organisaties en personen	
Bijlage 3: Waterstaatkundige kaart praktijk	
Bijlage 4: Waterstaatkundige kaart nieuw	
Bijlage 5: Hoogtekaart maaiveld	
Bijlage 6: Hoogtekaart drooglegging	
Bijlage 7: Terminologie en definities	

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Het gebied van Hollandse Delta is verdeeld in bemalingsgebieden. Bemalingsgebieden bestaan veelal uit meerdere peilgebieden. Voor elk peilgebied legt Hollandse Delta het waterpeil vast in een peilbesluit. Een peilbesluit kan één of meerdere bemalingsgebieden en/of peilgebieden bevatten. In een peilbesluit worden de operationele peilen vastgelegd voor het regelen van de waterbeheersing per peilgebied en waarbij sprake is van een samenhang met de verschillende functie belangen. Te denken valt aan grondgebruik (akkerbouw, veeteelt, glastuinbouw, natuur, recreatie), bescherming van gebouwen, wegen en waterstaatswerken, waterkwaliteit, etc. Bij het vaststellen van een peilbesluit dient de waterbeheerder dus met verschillende (vaak tegengestelde) belangen rekening te houden. Een peilbesluit geeft rechtszekerheid en duidelijkheid aan belanghebbenden met betrekking tot het handhaven van het peil in de watergangen. Het waterschap heeft de taak om peilbesluiten in het beheersgebied actueel te houden en een inspanningsverplichting om het peilbeheer conform het peilbesluit uit te voeren. Peilbesluiten worden eens per tien jaar herzien en blijven van kracht zolang er geen ruimtelijke- of functionele redenen zijn voor actualisatie.

Beleid en juridisch kader

Op peilbesluiten zijn de Waterwet, de Algemene wet bestuursrecht en de Waterverordening van de Provincie Zuid-Holland van toepassing. Op grond van artikel 5.2 van de Waterwet is een beheerder verplicht voor daartoe aan te wijzen oppervlaktewater- of grondwaterlichamen onder zijn beheer een of meer peilbesluiten vast te stellen. Bij provinciale verordening zijn nadere regels gesteld (titel 4.2) met betrekking tot peilbesluiten. Omdat peilbesluiten worden voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht staat tegen het besluit tot vaststelling van een peilbesluit rechtstreeks beroep open bij de rechtbank. De Nota Peilbesluiten (2013) van Hollandse Delta is het beleidskader waarin uiteengezet wordt op welke uniforme wijze peilbesluiten worden opgesteld en aan welke voorwaarden moet worden voldaan om tot een peilbesluit te komen.

Toelichting

Volledige herziening van peilbesluiten doorloopt normaliter een procedure waarbij de besluitvorming tot stand komt op basis van inventarisatie, onderzoek, ontwikkelingen, afwijkingen en afwegingen. Hierbij wordt een methode toegepast waarbij het Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR) van het gehele bemalingsgebied opnieuw tegen het licht wordt gehouden. Volledige herziening van een peilbesluit doorloopt daarmee een lange voorbereidings- en afhandelingstermijn.

Omdat het onderhavige peilbesluit in de huidige situatie nog volstaat en er op termijn wel ontwikkelingen worden verwacht, is ervoor gekozen om dit peilbesluit 'conserverend' te herzien tot het moment dat zich wél functionele- of ruimtelijke ontwikkelingen voordoen die van invloed zijn op het grond- en oppervlaktewaterregime. Het volgen van een uitgebreide procedure is dan gezien de benodigde tijd niet wenselijk als duidelijk is dat dit vanwege de nieuwe ontwikkelingen of een gewijzigde situatie door de tijd zal worden achterhaald. Het peilbesluit wordt daarom 'conserverend' herzien wat inhoudt dat de bestaande peilen opnieuw worden vastgesteld.

Oude peilbesluit

Peilbesluit 'Kuipersveer' is op 13 juni 1995 vastgesteld door de Verenigde Vergadering van waterschap De Grootte Waard de rechtsvoorganger van Hollandse Delta. De herzieningstermijn is verlengd door de Provincie Z-H op 25 mei 2005 tot 1 januari 2007. Vanwege het verstrijken van de herzieningstermijn is een herziening van peilbesluit Kuipersveer nodig.

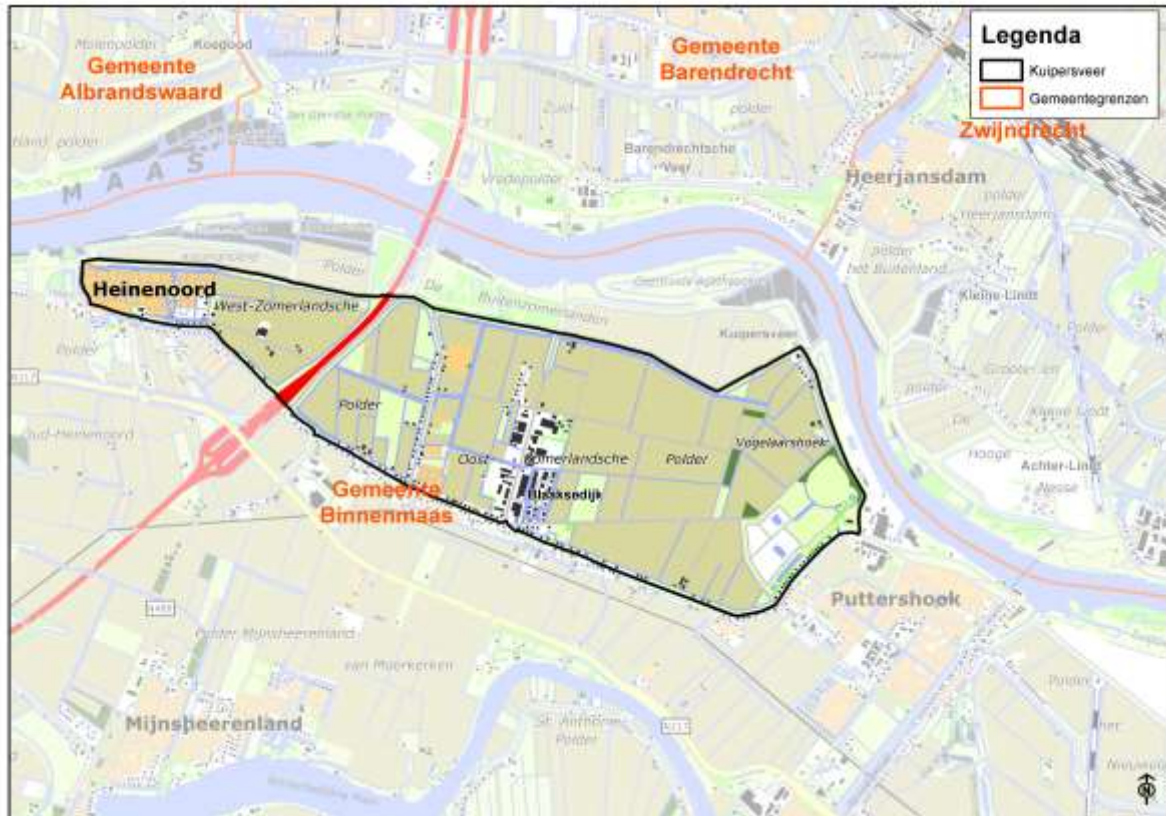
1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van het gebied en worden (verwachte) ontwikkelingen geschetst. Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van het watersysteem in relatie tot peilbeheer. In hoofdstuk 4 wordt afgewogen welke peilen het beste kunnen worden vastgesteld. Het hieruit volgende peilvoorstel staat in hoofdstuk 5.

2. Gebiedsbeschrijving

2.1 Begrenzing

Het bemalingsgebied Kuipersveer (ca. 760 ha) valt binnen de gemeente Binnenmaas. Het bemalingsgebied kent zeven peilgebieden en een hoogwatersloot. In onderstaande figuur is het bemalingsgebied Kuipersveer (zwarte lijn) en de gemeentegrens (rode lijn) aangegeven.

figuur 1: Topografie Kuipersveer.

2.2 Grondgebruik

Een overzicht van de huidige functies in bemalingsgebied Kuipersveer is weergegeven in tabel 1.

tabel 1: Overzicht grondgebruik (TOP10 en LGN6-gewassen) Kuipersveer.

Grondgebruik	Oppervlakte [ha]	Percentage [%]
Akkerbouw	479	63,2
Bebouwde kom	99	13,0
Kassen	3	0,4
Bos	3	0,4
Natuur	9	1,1
Overig	101	13,3
Verharding	26	3,4
Weiland	40	5,3
Totaal	760	100

2.3 Gebiedsfuncties

Het bemalingsgebied kent voor het overgrote deel de functie van agrarisch gebied. Binnen het bemalingsgebied bevinden zich ook het stedelijk gebied van Heinenoord en het bedrijventerrein Boonsweg/Blaaksedijk.

2.4 Relevante gebiedskenmerken

Bodemdaling, maaiveldhoogte en drooglegging

Gelet op de grondslag en gezien de langdurige en stabiele agrarische gebruiksfunctie van de polder is het aannemelijk dat er met betrekking tot het aspect bodemdaling/maaiveldhoogte een autonome zetting van de ondergrond plaatsvindt. In relatie tot de gemiddelde drooglegging is er dan ook geen aanleiding om peilaanpassingen door te voeren.

2.5 Ruimtelijke ontwikkelingen

Binnen het bemalingsgebied Kuipersveer zijn momenteel geen (grote) ruimtelijke ontwikkelingen gaande die van invloed zijn op het peilregime. Binnen de kern Heinenoord heeft de stedelijke herontwikkeling Oosteinde plaatsgevonden. Ten behoeve van de robuustheid is binnen het peilgebied P-11.6 extra oppervlaktewater aangelegd om de versnelde afstroom van hemelwater op te kunnen vangen. Op het regionale bedrijventerrein Boonsweg/Blaaksedijk zal naar verwachting binnen enkele jaren een geleidelijke uitbreiding plaatsvinden. Vanwege de toename aan verhard oppervlak wordt in deze ontwikkeling rekening gehouden met voldoende berging in het watersysteem. Dit heeft daarom geen consequenties voor dit peilbesluit.

2.6 KRW en NBW opgaven.

Binnen het bemalingsgebied Kuipersveer bevinden zich geen opgaven in het kader van de Kaderrichtlijn Water.

In het stedelijk gebied van Heinenoord ligt een wateropgave. Met betrekking tot het watersysteem is er een knelpunt in de waterafvoer. Daarnaast bevinden zich in de kern Heinenoord enkele riool overstorten welke op een kritisch niveau liggen (lage drempelhoogte). In relatie tot de waterberging wordt geadviseerd om de stuw in dit deel van de kern aan te passen zodat een snellere afvoer vanuit het betreffende gebied plaats kan vinden.

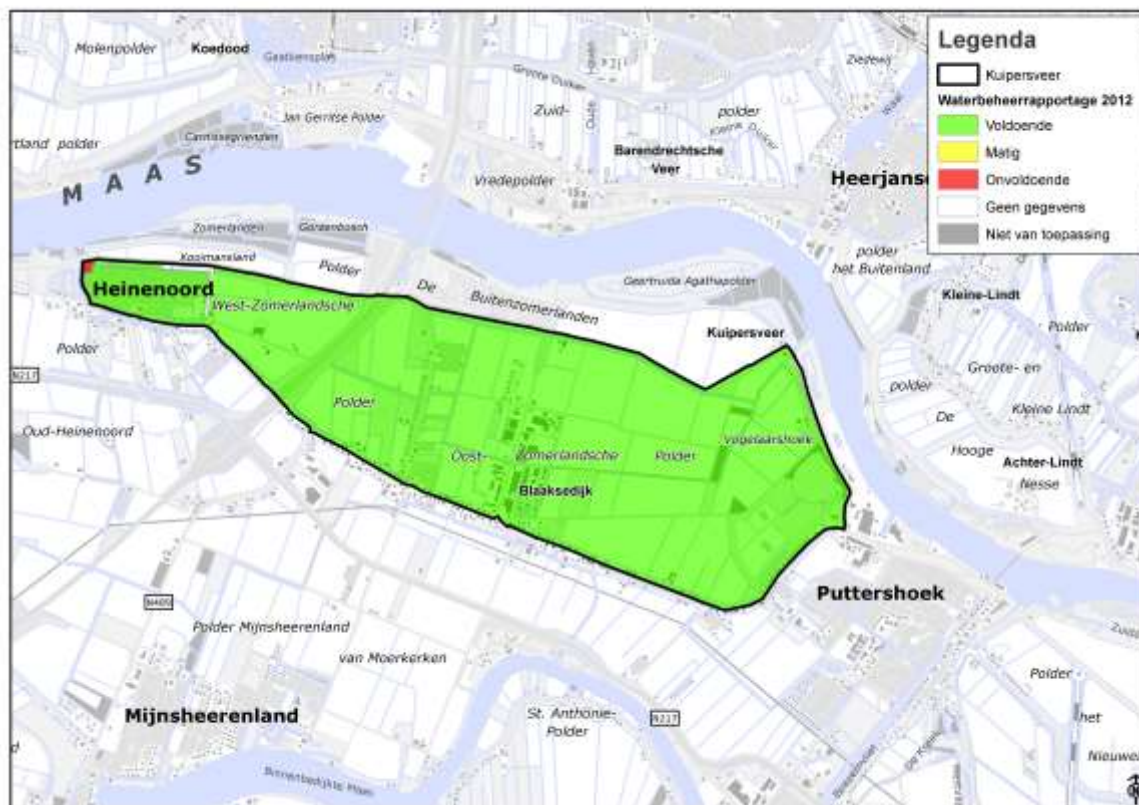
2.7 Waterstaatkundige ontwikkelingen

Bemalingsgebied Kuipersveer loost het overtollige oppervlaktewater op de rivier de Oude Maas. Het naastgelegen bemalingsgebied Moerkerken loost daarentegen op de Binnenbedijkte Maas. De lozing vanuit deze polder heeft echter tot gevolg dat er veel eutrofiërende stoffen meekomen in de Binnenbedijkte Maas hetgeen regelmatig tot een overmaat aan algenbloei leidt. Voor de Binnenbedijkte Maas geldt een NBW opgave op basis van het middenklimaat scenario 2050. Deze wateropgave wordt veroorzaakt doordat er slechts een geringe peilstijging mogelijk is en de bemalingscapaciteit tussen aanvoer- en afvoer niet in balans is. Aan de hand van onderzoek wordt nu overwogen om de bemaling op de Binnenbedijkte Maas vanuit de polder Moerkerken af te koppelen en af te voeren naar het bemalingsgebied Kuipersveer. Hiervoor zullen echter (forse) aanpassingen nodig zijn aan het watersysteem van zowel bemalingsgebied Moerkerken als Kuipersveer. Een en ander zal gevolgen hebben voor beide bemalingsgebieden wat met zich meebrengt dat op termijn de effecten van de samenvoeging om een algehele herziening van beide peilbesluiten vraagt.

3. Watersysteem

3.1 Peilen en peilbeheer

In het bemalingsgebied Kuipersveer vindt op een aantal locaties in de peilgebieden automatische peilregistratie plaats waar de waterstanden met een drukopnemer worden uitgelezen. Middels deze peilregistraties wordt periodiek getoetst of het peilbeheer wordt uitgevoerd conform de vastgestelde peilbesluiten. Hierover wordt gerapporteerd in de zogeheten Peilindicator. Voor deze analyse is gekeken naar de laatst vastgestelde Peilindicator (2012). In onderstaande figuur 2 is het resultaat van de toetsing weergegeven.

figuur 2: Peilindicator

Het blijkt dat het waterpeil in het grootste deel van het bemalingsgebied conform het vigerende peilbesluit is gehandhaafd. Er is geen reden voor bijstelling.

Opmerking:

De peilindicator wordt gehanteerd op basis van het vigerende peilbesluit. Uit de jaargegevens 2012-2013 is gebleken dat het vigerende peil in peilvak HW-11.2 bij de stuw in Heinenoord structureel niet werd gehandhaafd. In het peilvak HW-11.2 is een praktijkpeil aangehouden van NAP -0,45m om aanliggende tuinen en kelders beter droog te houden. Om die reden scoort dit peilvak onvoldoende in de genoemde periode.

3.2 Peilgebieden vigerend en praktijk

In onderstaande tabellen zijn voor de agrarische- en stedelijke peilgebieden binnen bemalingsgebied Kuipersveer de vigerende- en praktijkpeilen weergegeven. Er bevinden zich wel twee hoogwatersloten in het bemalingsgebied welke via of door het gemaal Kuipersveer op niveau worden gebracht. Hoogwatersloot P-11H2 heeft de functie om de polder nabij de Reeweg te voorzien van voldoende water. Hoogwatersloot P-11H3 wordt via een hevel vanuit de Oude Maas op hoogte gebracht voor de aanvoer van water naar de polder. De voormalige hoogwatersloot P-11H1 in Heinenoord is geïntegreerd in peilgebied P-11.2 waarin het praktijkpeil heerst van NAP - 0,45m. Bij het vaststellen van dit peilbesluit zijn deze mutaties meegenomen.

tabel 2a: Overzicht vigerend en praktijkpeil agrarische peilgebieden.

Peilgebied	Vigerend- en praktijkpeil [m NAP]	Peilschaal nr.
P-11.1	-2,30m	11184PS 11186PS

tabel 2b: Overzicht vigerend en praktijkpeil stedelijk gebied.

Peilgebied	Vigerend peil 1995 [m NAP]	Praktijk peil [m NAP]	Peilschaal nr.
P-11.2	-0,35m	-0,45m	10007PS
P-11.3	-0,95m	-0,95m	Stuw
P-11.4	-1,15m	-1,15m	10008PS
P-11.5	-1,70m	-1,90m	10009PS
P-11.6	-1,56m	-1,56m	
P-11.7	-1,10m	-1,10m	

tabel 2c: Overzicht vigerend- en praktijkpeil Hoogwatersloten.

Peilgebied	Vigerend peil [m NAP]	Praktijk peil [m NAP]	
P-11H1	-0,35m	-0,45m	Hoogwatersloot is geïntegreerd in peilgebied 11.2
P-11H2	-1,15m	-1,15m	Duiker
P-11H3	-0,50m	-0,50m	Inlaatwatergang

3.4 Peilafwijkingen

Het bemalingsgebied Kuipersveer kent geen peilafwijkingen in de vorm van op- of onderbemalingen.

3.5 Bemaling Kuipersveer

Het bemalingsgebied Kuipersveer (ca. 760ha) wordt bemalen door het gemaal Kuipersveer. Het poldergemaal heeft een capaciteit van maximaal $80\text{m}^3\cdot\text{min}^{-1}$. Het overtollige polderwater wordt uitgeslagen op rivier de Oude Maas.

3.6 Aandachtspunten en wensen

In de inventarisatiefase zijn wel aandachtspunten en wensen uit het bestaande watersysteem naar voren gekomen. De punten zijn geïnventariseerd uit vooroverleg, klachtenregistratie, gesprekken met belanghebbenden of naar aanleiding van de agrarische nieuwsbrief en bijeenkomsten. Met betrekking tot de knelpunten in het rioleringsstelsel zal verder onderzoek nodig zijn om in overleg met de gemeente tot oplossingen te komen.

tabel 3. Aandachtspunten en wensen per peilgebied

Peilgebied	aandachtspunt/wens	Thema
P-11H1	Verzanden van de haven van Heinenoord geeft problemen bij het inlaten van water in het stedelijk gebied, in het bijzonder als de stadssingels gespoeld moeten worden.	Inlaten van water
P-11.1	Riooloverstort Postweg/Rustenburgstraat ligt kritisch t.o.v. vigerend peil (info buitendienst)	Drempelhoogte riooloverstort
P-11.7	Nieuwbouwwijk Heinenoord, riooloverstort met kritische drempelhoogte.	Drempelhoogte riooloverstort
P-11.7	Stedelijk gebied Heinenoord kritisch met betrekking tot de NBW opgave omdat afvoer uit het gebied niet optimaal is	NBW

4. Afwegingen

4.1 Peilbesluit van 1995

Op 24 juni 1995 heeft de Verenigde Vergadering van waterschap de Groote Waard het peil voor bemalingsgebied 'Kuipersveer' vastgesteld. Daarbij is de voormalige hoogwatersloot P-11H1 met peil NAP -0,35m gelegen in de kern van Heinenoord, opgenomen in peilgebied P-11.2 (peil NAP -0,45m). Ten opzichte van het vigerend peilbesluit wijken de peilgebieden P-11.2 en P-11.5 in de praktijk af. Beiden kennen een lager peil dan conform het peilbesluit van 1995. Een en ander wordt toegelicht onder paragraaf 4.2.

4.2 Afwegingskader

Als afwegingskader is de actuele beheersituatie aangehouden zoals deze zich momenteel voordoet in het bemalingsgebied Kuipersveer. In verband met mogelijke plannen om de bemaling op de Binnenmaas vanuit de polders Moerkerken en Anthonypolder aan te passen is deze herziening gebaseerd op de huidige praktijk. Uit onderzoek moet blijken of het bemalingsgebied Moerkerken gekoppeld kan worden aan het bemalingsgebied Kuipersveer. Hiervoor zullen (forse) aanpassingen moeten worden doorgevoerd aan het watersysteem van zowel Moerkerken als Kuipersveer. Een algehele herziening van de peilbesluiten kan pas goed onderbouwd worden als samenvoeging van beide bemalingsgebieden mogelijk is en gerealiseerd is.

In de praktijk blijkt dat peilgebied P-11.2 een peil kent van NAP -0,45 m. Op grond van het vigerend peilbesluit (1995) zou het peil op NAP -0,35 m moeten liggen. Het betreft hier de hoofdwatgang tussen de Zomerlandsedijk en het stedelijk gebied in het N-W kwadrant van Heinenoord. Het niveau van deze hoofdwatgang werd geregeld door een vaste stuw op NAP -0,45 m. Enkele jaren geleden is deze stuw vervangen door een regelbare stuw welke ook is afgesteld op NAP -0,45 m. Het is zeer aannemelijk dat dit peil correct is gezien de drooglegging langs dit deel van de hoofdwatgang. Mogelijk is tijdens het vaststellen van het peilbesluit in 1995 een verkeerd uitgangspunt gehanteerd bij het vaststellen van het peil.

Het peilgebied P-11.5 kent een peil van NAP -1,90 m. Het betreft hier de hoofdwatgang tussen de Zomerlandsedijk en het N-O kwadrant van het stedelijk gebied van Heinenoord. Dit peilgebied voert af via twee stuwen naar peilgebied P-11.1. De zuidelijke (vaste) stuw kent hierbij een niveau van circa NAP -1,70 m en de noordelijk gelegen (vaste) stuw een hoogte van NAP -1,90 m. Daarmee vindt de (hoofd)afvoer plaats via deze laagste stuw. Alleen ingeval van hoge afvoerpieken werkt de zuidelijke stuw 'mee' aan de afvoer vanuit het stedelijk gebied. Het betreft het stedelijk gebied waar optimalisering van de afvoer prioriteit heeft (zie onder 3.6).

Gelet hierop en de te verwachten ontwikkelingen rond de waterhuishouding van de Binnenmaas, is de keuze gemaakt om het peilbesluit Kuipersveer voornamelijk 'conserverend' te herzien. Dit betekent dat de huidige waterpeilen ongewijzigd blijven.

5. Peilvoorstel

Omdat er vooralsnog geen reden is om wijzigingen in de huidige waterpeilen aan te brengen wordt voorgesteld om deze opnieuw voor een langere periode vast te stellen. In onderstaande tabel en op de waterstaatkundige kaart 'nieuw' staan de waterpeilen die met dit peilbesluit worden herbevestigd.

Op grond van de gelijkblijvende situatie zijn er geen mutaties te verwachten in de zetting van gebouwen, kunstwerken, dijken en wegen. Ook de (geo)hydrologische situatie met betrekking tot kwel, natuur en waterkwaliteit zal daardoor niet wijzigen ten opzichte van de bestaande situatie.

Voor een overzicht van de voorgestelde peilen van bemalingsgebied Kuipersveer wordt verwezen naar onderstaande tabellen.

tabel 4a: Voorgesteld peil agrarisch peilgebied.

Peilgebied	Peil [m NAP]
P-11.1	-2,30m

tabel 4b: Voorgestelde peilen stedelijk gebied.

Peilgebied	Peil [m NAP]
P-11.2	-0,45m
P-11.3	-0,95m
P-11.4	-1,15m
P-11.5	-1,90m
P-11.6	-1,56m
P-11.7	-1,10m

tabel 4c: Voorgestelde peilen Hoogwatersloten.

Peilgebied	Peil [m NAP]
P-11H2	-1,15m
P-11H3	-0,50m

Literatuur

1. Waterschap Hollandse Delta, *Nota Peilbesluiten*, 2013
2. Provincie Zuid-Holland, *Provinciale structuurvisie*, Visie op Zuid-Holland, 2011
3. Provincie Zuid-Holland, *Provinciaal Waterplan Zuid-Holland 2010-2015*, 2009
4. Provincie Zuid-Holland, *Waterverordening Zuid-Holland*, 2009
5. Waterschap Hollandse Delta, *Waterbeheerplan 2009-2015*, 2009.
6. Ministerie van V&W, *Nationaal Waterplan, 2009-2015*.
7. Ministerie van Justitie, *Waterwet*, 2009.
8. Waterschap de Grootte Waard, *vigerend peilbesluit*, 13 juni 1995.

Bijlagen

1. Waterstaatkundige kaart 'Vigerend' (oud)
2. Geraadpleegde organisaties en personen
3. Waterstaatkundige kaart 'Praktijk'
4. Waterstaatkundige kaart 'Nieuw'
5. Hoogtekaart maaiveld
6. Hoogtekaart drooglegging
7. Terminologie en definities

Bijlage 1

Waterstaatkundige kaart vigerend (oud)

Bijlage 2

Geraadpleegde organisaties en personen

Met de volgende overheden en instanties is in voorbereiding op deze gebiedsanalyse overleg gevoerd met:

Gemeente Binnenmaas;

Tevens zijn de stukken ter beoordeling gezonden aan:

- Provincie Zuid-Holland;
- Hoeksche Waards Landschap
- LTO Noord

Bijlage 3

Waterstaatkundige kaart praktijk

Bijlage 4

Waterstaatkundige kaart nieuw

Bijlage 5

Hoogtekaart maaveld

Bijlage 6

Hoogtekaart drooglegging

Bijlage 7

Terminologie en definities

In de volgende lijst zijn de omschrijvingen van de meest voorkomende termen, die gebruikt worden in het opstellen van peilbesluiten, weergegeven. De definities zijn soms omschreven voor specifiek het waterschap Hollandse Delta.

tabel 5: Termen en definities.

Term	Definitie
beheersgebied	De begrenzing van het gebied waarover waterschap Hollandse Delta zorg draagt voor het waterkwantiteits- en waterkwaliteitsbeheer.
bemalingsgebied	Een gebied waaruit het overtollige water door middel van een gemaal wordt verwijderd.
drooglegging	Het verschil tussen maaiveldhoogte en oppervlaktewaterpeil.
duiker	Een veelal betonnen koker door een dijk, uitpad of onder een weg, die twee watergangen met elkaar verbindt
dynamisch peilbeheer	Bij deze wijze van peilbeheer wordt geanticipeerd op de weersomstandigheden. Voorziet men een lange periode van neerslag dan wordt het peil tijdelijk verlaagd om de neerslag te kunnen opvangen (voormalen). In warme perioden worden peiloverschrijdingen niet direct uitgemalen.
flexibel peilbeheer	Hierbij kan, om gedurende verschillende periodes een bepaald doel te dienen, in zowel negatieve als positieve zin van de vastgestelde zomer- en/of winterpeilen worden afgeweken. Wel wordt voor dit flexibel peilbeheer een minimum, maximum en eventueel een streefpeil voorzien van een toelichting vastgelegd in een peilbesluit.
gemaal	Een pompstation dat water in of uit een gebied pompt. Een afvoergemaal pompt het water het gebied uit, een inlaatgemaal pompt het water het gebied in.
GHG	De gemiddeld hoogste grondwaterstand in een grondwatertrap.
GLG	De gemiddeld laagste grondwaterstand in een grondwatertrap.
grondwater	Dit is het water beneden de grondwaterspiegel. De grond onder deze grondwaterspiegel is volledig verzadigd.
grondwaterspiegel	Dit is het (freatisch) vlak of zone in de ondergrond waarbij alle grondporiën met water gevuld zijn.
grondwatertrap	Het grondwater fluctueert gedurende de seizoenen. Deze fluctuaties in het grondwater worden in de zogenaamde grondwatertrappen ingedeeld. Een grondwatertrap geeft aan binnen welke marges de grondwaterstand zich beweegt, de zogenaamde GHG en GLG waarden.
HELP-tabellen	Een tabel om de relatie tussen waterhuishouding en landbouwkundige bedrijfsvoering en opbrengsten te kwantificeren.
hoogwatersloot	Een waterloop, of een gedeelte van een waterloop, die structureel of bij een calamiteit op een hoger oppervlaktewaterpeil gezet wordt.
inzijging	(Grond)water dat door een lage druk (stijghoogte) in de ondergrond naar elders wegstroomt.
kunstwerk	Een civieltechnisch werk of installatie in en rond het water of een waterkering ten behoeve van waterkwantiteit- en/of waterkeringsbeheer, niet bestaande uit grond, zand of klei. Bijvoorbeeld een stuw, gemaal, sluis of duiker.
kwel	(Grond)water dat onder druk (stijghoogte) naar boven gedrukt wordt. Vaak is kwelwater ijzerhoudend en kalkrijk. De voedselrijkdom van kwelwater kan sterk verschillen.
maaiveld	Bovenkant of oppervlak van het natuurlijk of aangelegd terrein.
onderbemaling	Een gebied binnen een peilgebied waar een lager afwijkend oppervlaktewaterpeil wordt gehanteerd. Deze afwijking van het oppervlaktewaterpeil is vergunningplichtig.
ontwateringsdiepte	Het verschil tussen maaiveld en de grondwaterstand ter plaatse.
opmaling	Een gebied binnen een peilgebied waar een hoger afwijkend oppervlaktewaterpeil wordt gehanteerd. Deze afwijking van het oppervlaktewaterpeil is vergunningplichtig.
peiladvies	
peilafweging	
peilafwijking	Een gebied binnen een peilgebied waar een lager of hoger afwijkend oppervlaktewaterpeil wordt gehanteerd. Deze afwijking van het oppervlaktewaterpeil is vergunningplichtig.
peilbeheer	Handhaven van het gewenste oppervlaktewaterniveau
peilbesluit	Een besluit van de waterkwantiteitsbeheerder, waarbij het te handhaven

Term	Definitie
	oppervlaktewaterpeil wordt vastgelegd en waarin de betrokken belangen integraal zijn afgewogen.
peilbuis	Algemene term voor een buis of soortgelijke constructie met een kleine diameter, waarin de grondwaterstanden c.q. stijghoogte kan worden gemeten.
peilgebied	Een gebied waarin één streefpeil of een zomer- en winterpeil, zoals vastgesteld in het desbetreffende peilbesluit, vergunning of ontheffing, worden nagestreefd.
peilschaal	Een vastzittende verticale liniaal met daarop weergegeven hoogtewaarden ten opzichte van NAP. Hiermee is het waterpeil ten opzichte van NAP van de peilschaal af te lezen. Peilschalen worden vaak gemonteerd aan stuwen en gemalen.
stijghoogte	Een maat voor de druk die kwel of inzijging veroorzaakt.
stuw	Een vast of beweegbare constructie in een watergang die dient om de waterstand bovenstrooms van de constructie te regelen.
stuwende duiker	Een veelal in verhang liggende betonnen koker door een gronddam die bovenstrooms met de binnenonderkant op het vastgestelde maximale waterpeil is gelegd.
vigerend	Zoals vastgesteld in het peilbesluit.
waternood instrumentarium	Een door Arcadis en Alterra ontwikkelde, met elkaar samenhangende set van GIS-applicaties, spreadsheets-/database-applicaties en tekst documenten teneinde het oppervlaktewatersysteem te beschouwen als middel om de functieafhankelijke wensen die aan het grondwatersysteem worden gesteld, te realiseren.
winterpeil	Een vast peil dat in de winterperiode (meestal september tot april) wordt gehanteerd. De periode wordt in het peilbesluit vastgelegd en mag ook afhangen van de weersgesteldheid.
zomerpeil	Een vast peil dat in de zomerperiode (meestal april tot september) wordt gehanteerd. De periode wordt in het peilbesluit vastgelegd en mag ook afhangen van de weersgesteldheid.